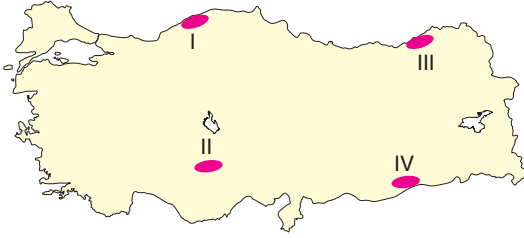

DOĞAL SİSTEMLER: DOĞA, İNSAN VE COĞRAFYA • YERKÜRENİN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ

Test 01

Doğa ve İnsan Etkileşimi

1. Kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde yaşayanlar, tarım alanlarını sulamak için akarsuların üzerine barajlar yaparlar.

Buna göre haritada numaralanmış bölgelerin hangilerinde tarım alanlarını sulamak için barajlara duyulan gereksinim daha azdır?

- A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

2. Aşağıdaki tabloda doğayı oluşturan dört temel ortam ve bu ortamlara ait bazı unsurlar eşleştirilmiştir.

	Doğal Ortamlar			
	Litosfer	Atmosfer	Hidrosfer	Biyosfer
I. Kayaçlar	•			
II. Bitkiler		•		
III. Yer altı suları			•	
IV. Bulutlar		•		
V. Mikroorganizmalar				•

Bu tablodaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Doğal unsurlar, beşerî faaliyetleri etkilediği gibi beşerî faaliyetler de doğal unsurları etkiler.

Buna göre doğal ve beşerî unsurlar arasındaki etkileşimlerle ilgili aşağıda verilen örneklerden hangisinin yönü farklıdır?

- A) Yatağan'da termik santralin hava kirliliğine neden olması
B) Anadolu'nun iç kesimlerinde daha çok tahıl tarımının yapılması
C) Nevşehir çevresinde taş konutların yaygın olması
D) Antalya'da deniz turizmi sezonunun Balıkesir'den daha uzun olması
E) Doğu Karadeniz kıyılarında çay tarımının yaygın olması

4. I. Çöllerde yaşayan insanlar, bu bölgelerin karakteristik hayvanı olan deveyi ulaşım için kullanır.
II. Soğuk iklim özelliklerine sahip alanlardaki insanlar, soğuktan korunmak için kalın kıyafetler tercih eder.
III. İnsanlar, sanayileşme ile artan enerji ihtiyaçlarını karşılamak için doğanın işleyişine uygun rüzgâr santralleri kurmuştur.
IV. İnsanlar, kolay aşınabilen kayaçların yaygın olduğu yerlerde, konut ihtiyaçlarını kayaçlara şekil vererek karşılamıştır.
V. Akarsu boylarında yaşayan insanlar, akarsuları ulaşım faaliyetleri için kullanır.

Yukarıdakilerden hangileri doğanın insan üzerindeki etkisine örnek gösterilemez?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve IV
D) II ve V E) I, III ve IV

Bölüm 01

5. Aşağıdaki tabloda insanın coğrafi ortamda yapmış olduğu bazı etkinlikler verilmiş ve bu etkinliklerin doğaya uyumlu olup olmadığı tablodaki ilgili alana işaretlenmiştir.

	Uyumlu	Uyumlu Değil
I. Su ihtiyacının karşılanması için yer altı sularının aşırı kullanılması	☐	☒
II. Akarsu kenarlarına, nükleer santrallerin inşa edilmesi	☐	☒
III. Enerji ihtiyacının karşılanması için rüzgâr santrallerinin kurulması	☒	☐
IV. Tarım alanlarının oluşturulması için ormanlık alanların tahrip edilmesi	☒	☐
V. Tarımsal ilaçların aşırı kullanılması sonucunda toprağın kimyasal özelliğinin değişmesi	☐	☒

Yukarıda verilen işaretlemelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdakilerden hangisi doğal faktörlerin canlılar üzerindeki etkisine örnek oluşturmaz?

- A) Sıcak ve nemli bölgelerde, geniş yapraklı ağaçların yaygın olması
B) Tropikal bölgelerde, insanların yüksek alanlara yerleşmesi
C) Sıcak ve soğuk okyanus akıntılarının karşılaşma alanlarında, balık miktarının yüksek olması
D) Eğimin az olduğu yerlerde, akarsuların menderesler çizerek akması
E) Kutuplara yakın yerlerde yaşayan hayvanların kalın bir yağ tabakasına sahip olması

7. Kongo havzasında yaşayan insanlar, kalın kıyafetlere ihtiyaç duymazken Norveç'te yaşayanlar, yılın büyük bir bölümünde kalın kıyafetler kullanır.

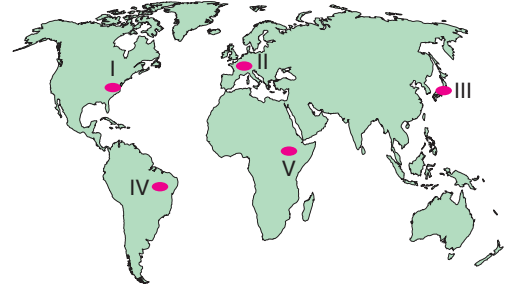
Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. insanın doğaya müdahalesi,
II. doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi,
III. insanın doğa ile mücadelesi

faktörlerinden hangilerinin etkisi vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Numaralanmış alanların hangilerinde insanların beşerî ve ekonomik faaliyetlerinde doğaya bağımlılığı daha fazladır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I, II ve V

9. Aşağıda insan-doğa etkileşimini yansıtan bir görsel verilmiştir.

Bu görsel, insan-doğa etkileşimi açısından değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisini en iyi yansıtır?

- A) İnsanın doğadan etkilendiğini
B) İnsanın doğaya adapte olduğunu
C) İnsanın doğayı değiştirdiğini
D) İnsanın doğaya zarar verdiğini
E) İnsanın doğayı koruduğunu

1074199

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki tabloda coğrafyanın bazı alt dalları tanımlarıyla birlikte verilmiştir.

	Bilim	Tanım
I.	Jeomorfoloji	Yeryüzü şekillerinin oluşumunu ve gelişimini araştırarak bilim dalıdır.
II.	Biyocoğrafya	Yeryüzünde bulunan bitki ve hayvan topluluklarını ve onların yeryüzündeki coğrafi dağılışını inceleyen bilim dalıdır.
III.	Klimatoloji	Harita ve harita benzeri gösterimleri üretmek amacıyla uygulanan, gerekli tüm çalışmaları kapsayan bilimdir.
IV.	Kartografya	Atmosfer ile hava olaylarını, iklim elemanlarını ve yeryüzünde görülen iklim tiplerini inceleyen bilimdir.
V.	Hidrografya	Su küreyi oluşturan çeşitli su ortamlarını ve hidrosferde meydana gelen doğa olaylarını inceleyen bilimdir.

Bu tablodaki numaralanmış tanımlardan hangileri doğrudur?

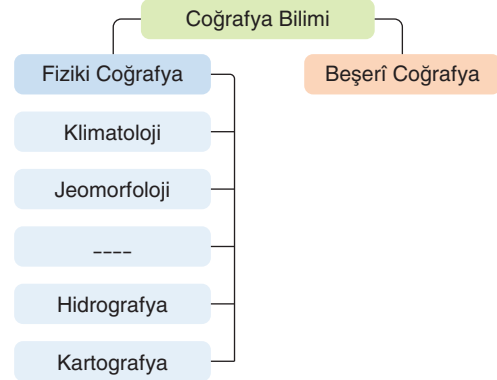
- A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) I, II ve V E) III, IV ve V

2. I. Peribacalarının oluşumunda akarsular ve volkanizmanın etkisi vardır.
II. Akdeniz iklimi yalnızca Akdeniz kıyısındaki ülkelerde değil; Kaliforniya, Kap Bölgesi, Orta Şili, Avustralya'nın güneybatısı gibi alanlarda da görülür.
III. Göllerin kimyasal özellikleri, birbirinden farklılık gösterir.

Numaralanmış açıklamaların ait olduğu bilim dalları aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Jeomorfoloji	Klimatoloji	Kartografya
B)	Jeomorfoloji	Biyocoğrafya	Hidrografya
C)	Jeomorfoloji	Klimatoloji	Hidrografya
D)	Klimatoloji	Kartografya	Hidrografya
E)	Klimatoloji	Hidrografya	Jeomorfoloji

3. Aşağıdaki şemada coğrafya biliminin bölümleri verilmiştir.

Bu şemada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

- A) Tarım coğrafyası B) Ulaşım coğrafyası
C) Tarihî coğrafya D) Kültür coğrafyası
E) Biyocoğrafya

4. Aşağıda coğrafyanın faydalandığı bazı bilim dalları verilmiştir.

- Pedoloji
- Petrografi
- Fizik
- Kimya

Coğrafyanın aşağıdaki bölümlerinden hangisi bu bilim dallarının verilerinden daha fazla yararlanır?

- A) Matematik coğrafya B) Klimatoloji
C) Jeomorfoloji D) Hidrografya
E) Kartografya

5. Aşağıda bazı coğrafi araştırma konuları verilmiştir.

- Doğu Karadeniz'deki endemik bitki türleri
- Ülkemizde, deprem riskinin yüksek olduğu alanlar
- Küresel ısınmanın Türkiye'deki iklimler üzerindeki etkisi
- Göller Yöresi'ndeki yer altı suları drenajı

Bu araştırmalara aşağıda verilen yardımcı bilimlerin hangisinin katkı sağlaması beklenmez?

- A) Hidroloji B) Jeoloji C) Meteoroloji
D) Antropoloji E) Biyoloji

6. Aşağıda bazı bilim dallarına ait bilgiler verilmiştir.

- İnsan faaliyetleri sonucunda ham ya da yarı işlenmiş maddelerin işlenerek mamul madde hâline gelmesi etkinliğiyle ilgili kolları, bu kuruluşların dağılışını ve bu dağılıştaki etkili olan faktörleri inceler.
- Mekândan kaynaklanan sağlık sorunlarının nedenlerini ve dağılışını inceleyerek sentezleyen bilim dalıdır.
- Geçmişe ait belge ve bilgilerden yararlanarak bir alanın geçmiş zaman dilimindeki coğrafi özelliklerini araştıran bilim dalıdır.
- Ürünlerin ekim ve dikimini, hayvan yetiştiriciliğini, balıkçılığı ve ormancılığı; neden, dağılış ve etkileşim ilkelere göre inceleyen bilim dalıdır.

Bu bilgilerle aşağıdaki bilim dalları eşleştirildiğinde hangi bilim dalı dışta kalır?

- A) Turizm coğrafyası B) Sağlık coğrafyası
C) Tarım coğrafyası D) Sanayi coğrafyası
E) Tarihî coğrafya

7. Coğrafi ortamdaki doğal ve beşerî olayları insanla ilişkilendirerek inceleyen bilim dalına "coğrafya" denir.

Buna göre;

- yerleşmelerin gelişimi, tipleri ve dağılışı,
- nüfus politikaları ile bu politikaların coğrafi ortamlar ve olaylarla etkileşimi,
- devletlerin jeopolitik konumları ve konumlarının dış siyasetteki etkileri

durumlarından hangileri coğrafya biliminin inceleme alanında yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi fiziki coğrafyanın inceleme alanına girmez?

- A) Küçükbaş hayvancılığın ülke ekonomisine katkısı
B) Akarsuların hidroelektrik enerji potansiyelini etkileyen faktörler
C) Okyanusal iklim bölgesinin bitki örtüsü
D) Çiğ olayını meydana getiren doğal koşullar
E) Atmosferin katmanları

9. • Kuzey Afrika'da meydana gelen sıcak çatışmalar
• Dünyada haberleşme alanında meydana gelen gelişmeler
• Türkiye'deki jeotermal enerji potansiyeli
• Ege kıyılarındaki kültür balıkçılığı potansiyeli

Aşağıda verilen bilim dallarından hangisinin verilen bu konulardan birini incelediği söylenemez?

- A) Tarım coğrafyası B) Enerji coğrafyası
C) Siyasi coğrafya D) Sanayi coğrafyası
E) Ulaşım coğrafyası

10. Aşağıdaki tabloda coğrafya biliminin bölümleriyle bu bölümlerin yararlandığı bazı bilim dalları verilmiştir.

Coğrafya Biliminin Bölümleri		Bilim Dalları	
I.	Hidrografiya	a.	Uluslararası İlişkiler
II.	Biyocoğrafya	b.	İstatistik
III.	Yerleşme coğrafyası	c.	Arkeoloji
IV.	Nüfus coğrafyası	d.	Zooloji
V.	Siyasi coğrafya	e.	Potamoloji

Coğrafya biliminin bölümleriyle yararlandığı bilim dalları aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III	IV	V
A)	a	b	c	d	e
B)	b	c	d	e	a
C)	d	a	b	e	c
D)	e	d	c	b	a
E)	e	d	b	c	a

1074200

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Coğrafya ismi, Latince geo (yer) ve graphein (tasvir etmek) sözcüklerin birleşmesiyle geographica şeklinde ortaya çıkmıştır.

Bu sözcüğü ilk kez kullanan bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eratosthenes
B) Tales
C) Heredot
D) Aristoteles
E) Piri Reis

2. İlk Çağ'da coğrafi bilgiler, gezilen yerlerin tasvir edilmesi ile basit planlar ve haritalar çizilmesi yöntemleriyle ortaya konmuştur. Bu çağda coğrafyanın gelişiminde önemli rol oynayan pek çok bilim insanı vardır.

Buna göre aşağıdaki bilim insanlarından hangisi bu çağda yaşamıştır?

- A) Muhammed İdrisi
B) İskenderiyeli Batlamyus
C) İbn Batuta
D) El-Biruni
E) Evliya Çelebi

3. • Coğrafya biliminin ilkelerini ortaya koymuş ve fiziki coğrafyanın öncüsü olmuştur.
• Çalışmalarını *Cosmos* isimli eserinde toplamıştır.

Bazı özellikleri verilen bu bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) P. Vidal de la Blache
B) Fredrich Ratzel
C) Alexander Von Humboldt
D) Karl Ritter
E) Sırrı Ering

4. Yeni Çağ'ın en önemli eserlerinden biri Belçikalı ---- tarafından deri üzerine çizilmiş 70 haritadan oluşan ilk modern dünya atlasıdır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Vasco da Gama
B) Kristof Kolomb
C) Magellan
D) Ortelius
E) Bartelmi Diyaz

5. Yeni Çağ'da Osmanlı Devleti'nde coğrafya adına bazı bilim insanları çok değerli eserler ortaya koymuştur.

Buna göre;

- I. Piri Reis,
II. Katip Çelebi,
III. Evliya Çelebi

bilim insanlarından hangileri Yeni Çağ'da yaşamıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

6. • *Cihannüma* (Dünya'nın Aynası)
• *Kitab-ı Bahriye*
• *Antropocoğrafya* (Beşerî Coğrafya)
• *Coğrafya İlminde Tarihî Esaslar ve Mukayeseli Genel Coğrafya*

Bu eserlerle aşağıdaki bilim insanları eşleştirildiğinde hangi bilim insanı dışta kalır?

- A) Piri Reis
B) Karl Ritter
C) Fredrich Ratzel
D) Evliya Çelebi
E) Katip Çelebi

7. **Kitabu Roger** adlı eser aşağıdaki bilim insanlarından hangisi tarafından yazılmıştır?

- A) Muhammed İdrisi B) İbn Batuta
C) İbn Haldun D) El-Harizmi
E) El-Biruni

8. Coğrafya bilimi, İlk Çağ'da basit harita çizim denemeleri ile başlamıştır. Bu denemeler, daha çok gezilen yerlerin tasvir edilmesi şeklinde olmuştur.

Buna göre;

- I. Mezopotamya,
II. Güney Amerika,
III. Nil Vadisi,
IV. Doğu Akdeniz havzası

bölgelerinden hangileri bu çağda çizimi yapılan alanlar arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) I, III ve IV

9. (I) İlk insanların yaşadıkları çevreyle ilgili "Orası neresi ve orada ne var?" gibi soruları zihinlerinde sormaya başladıkları an aynı zamanda coğrafyanın doğmaya başladığı zamanlardı. (II) Bu anlamda coğrafyanın tarihi, insanın dünyayı ve doğayı anlama çabasının da tarihi olarak kabul edilebilir. (III) Bu nedenle en eski bilim dallarından biri olan coğrafya, "tüm bilimlerin anası" olarak da adlandırılır. (IV) İnsan ve doğal ortam arasındaki etkileşimi inceleyen coğrafya, günümüzdeki anlamını İlk Çağ öncesinde kazanmış ve modernleşmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde hatalı bilgi vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) I, III ve IV

10. Orta Çağ'da coğrafya biliminin gelişmesinde Müslüman coğrafyacıların katkıları büyük olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu coğrafyacılarından biri değildir?

- A) Mesudi B) İbn Haldun
C) Uluğ Bey D) El-Biruni
E) Piri Reis

11. MÖ 384-322 yılları arasında yaşamış olan ----, Ay tutulması sırasında Ay'ın üzerine düşen gölgesinden yola çıkarak Dünya'nın şeklinin yuvarlak olduğunu ileri sürmüştür.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki bilim insanlarından hangisi getirilmelidir?

- A) Aristoteles B) Eratosthenes
C) Strabon D) Hekataios
E) Herodot

12. Aşağıdakilerden hangisi coğrafya bilmenin ve öğrenmenin yararları arasında gösterilemez?

- A) Ülke sevgisi edinmek
B) Doğanın olumsuz koşullarından korunmak için önlemler almak
C) Yeryüzündeki çeşitli ekonomik etkinlikleri öğrenmek
D) Çeşitli doğa olaylarını, sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde algılamak
E) Doğal kaynakların sınırsız olduğunu öğrenmek

13. Coğrafyanın fiziki ve beşerî olmak üzere iki alt dalı bulunmaktadır.

Aşağıdakilerin hangisinde coğrafyanın ana alt dallarının kurucusu olduğu kabul edilen bilim insanları doğru eşleştirilmiştir?

	Fiziki Coğrafya	Beşerî Coğrafya
A)	Eratosthenes	Strabon
B)	Biruni	İdrisi
C)	Vasco da Gama	Bartelmi Diyaz
D)	Piri Reis	Evliya Çelebi
E)	Alexander Von Humboldt	Carl Ritter

1074201

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. I. Dünya, Samanyolu galaksisindeki Güneş sistemi içinde yer alır.
II. Güneş sistemi içerisinde sekiz gezegen, bunların uyduları; binlerce küçük gezegen, kuyruklu yıldız, meteor ve asteroit bulunur.
III. Güneş sistemindeki gök cisimleri, Güneş'in çekim kuvvetinin etkisiyle Güneş etrafında döner.
IV. Dünyamız, Güneş'e en yakın olan gezegendir.
V. Ay, Dünya'nın uydusudur.

Yukarıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Coğrafya dersinde öğretmen cisimlerin ağırlıkları ile ilgili aşağıdaki açıklamayı yapmıştır.
"Cisimlerin ağırlıkları, Dünyanın her yerinde eşit değildir. Örneğin Ekvator'da 1000 gram gelen bir cismin ağırlığı, kutup noktalarında yaklaşık 1004 gram gelir." açıklamasını yapmıştır.

Buna göre öğretmen Dünya'nın şeklinin aşağıdakilerden hangisi üzerindeki etkisine değinirken bu açıklamayı yapmış olabilir?

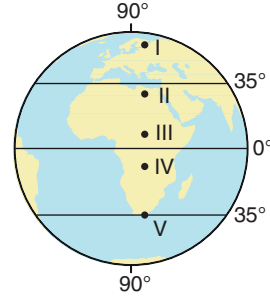
- A) Meridyen aralıkları
B) Tan ve gurup süreleri
C) Yer çekimi
D) Ortalama sıcaklık
E) Atmosfer kalınlığı

3. I. Ekvator'un yarıçapının, kutupların yarıçapından 21 kilometre daha uzun olması
II. Dünya'nın bir yarısı aydınlıkken diğer yarısının karanlık olması
III. Ekvator'dan kutup noktalarına gidildikçe sıcaklığın azalması
IV. Ekvator'un uzunluğunun tam bir meridyen dairesinin uzunluğundan 67 kilometre daha fazla olması
V. Sürekli rüzgârların ve okyanus akıntılarının yönünde sapmalar olması

Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın şeklinin geoit olmasının sonucudur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) I, IV ve V

4. Gölge boyu; enlem, günün saatleri ve dünyanın yıllık hareketine göre değişir.

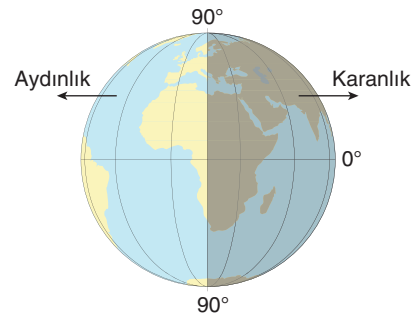
Buna göre yukarıdaki şekilde model küre üzerinde numaralanmış merkezlerin hangisinde yatay düzleme dik duran aynı uzunluktaki çubukların 21 Mart'ta yerel saatle 12.00'de gölge boyu daha uzundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
II. Kendi etrafındaki dönüşüne bağlı olarak ortaya çıkan merkezkaç kuvveti
III. Güneş'in etrafında döndüğü yörüngesinin elips şekli
- Dünya'nın geoit şeklini almasında yukarıdaki faktörlerden hangileri etkili olmuştur?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 6.

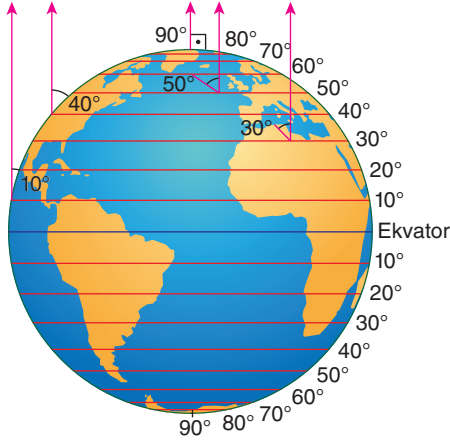

Bu görselde Dünya'daki durumu oluşturan neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın günlük hareketi
B) Dünya'nın eksen eğikliği
C) Dünya'nın küresel şekli
D) Dünya'nın yörünge üzerindeki hareketi
E) Yörüngesinin elips şekli

Bölüm 01

7. Aşağıda Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe farklı paralellere göre Kutup Yıldızı'nın görünüm açıları gösterilmiştir.

Buna göre Kutup Yıldızı'nın görünüm açısının paralellere göre değişmesi ile aşağıdaki olaylardan hangisinin oluşum nedeni aynıdır?

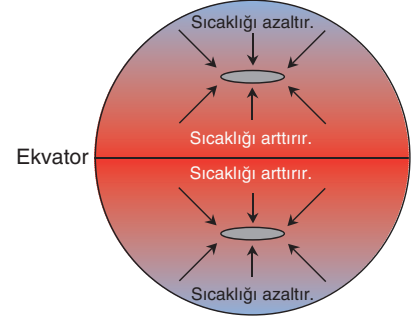
- A) Sürekli termik basınç alanlarının oluşması
- B) Güneş'in ufuk düzlemindeki konumuna göre yerel saat farklarının oluşması
- C) Güneş'in doğudan doğup batıdan batması
- D) Dünya'nın yörüngesi üzerindeki hızının yıl içinde sürekli değişmesi
- E) Farklı yarım kürelerde aynı anda, birbirine zıt mevsimler yaşanması

8. I. Yerden yükseldikçe görüş alanının genişlemesi
II. Dünya üzerindeki bir noktadan hep aynı yönde hareket edildiğinde başlanılan noktaya geri dönülmesi
III. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe paralellerin çevre uzunluklarının kısalması
IV. Tüm meridyenlerin kutup noktalarında birleşmesi
V. Aynı anda farklı yarımkürelerde farklı mevsimlerin yaşanması

Yukarıda numaralanmış durumlardan hangisi Dünya'nın şekline bağlı olarak meydana gelmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki görselde her iki yarım kürede ok yönünde esen rüzgârların sıcaklığa etkileri verilmiştir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutupların, yerin merkezine daha yakın olması
- B) Dünya'nın küresel şekle sahip olması
- C) Kuzey Yarım Küre'de rüzgârların sağa, Güney Yarım Küre'de sola sapması
- D) Kara ve denizlerin oranının yarım kürelerde farklılık göstermesi
- E) Yaşanılan mevsimin yarım kürelerde farklılık göstermesi

10. I. Deniz sularının tuzluluk oranının azalması
II. Güneş ışınlarının atmosferde tutulma oranının artması
III. Bitki örtüsünün kuşaklar oluşturması
IV. Açısal hızın azalması

Dünya'nın şekline bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe yukarıdaki durumlardan hangileri meydana gelmez?

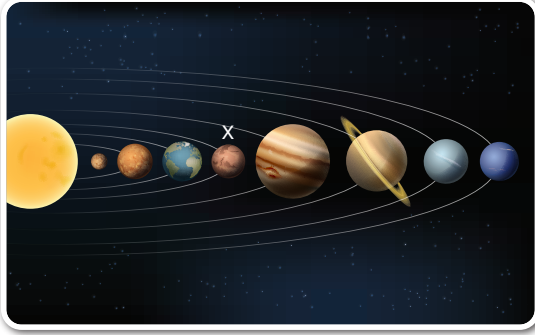
- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1074202

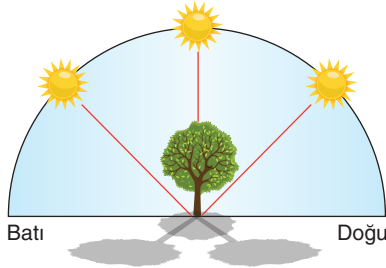
ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki görselde Güneş sistemindeki gezegenler verilmiştir.

Bu görselde X ile gösterilen gezegen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Venüs B) Satürn C) Uranüs
D) Jüpiter E) Mars
2. Aşağıdaki görselde cisimlerin gölge yönünün gün içindeki değişimi verilmiştir.

Bu durumun oluşmasında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın eksen eğikliği
B) Dünya'nın eksen hareketi
C) Dünya'nın yıllık hareketi
D) Dünya'nın geoit şekli
E) Yörüngenin elips şekli
3. Dünya üzerindeki bir noktanın, Güneş'in karşısından geçme hızına "çizgisel hız" denir. Çizgisel hız, Ekvator'dan kutup noktalarına gidildikçe azalır.

Buna göre çizgisel hızın farklılık göstermesinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısının farklı olması
B) Aydınlanma çemberinin yer değiştirmesi
C) Dünya'nın yörüngesindeki hızının değişmesi
D) Mevsim sürelerinin farklılık göstermesi
E) Dünya'nın şeklinin küresel olması

4. Aşağıda verilenlerden hangisi diğer dördünün nedenidir?

- A) Sıcaklığın genelde Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
B) Kutup Yıldızı'nın görünüm açısının, Ekvator'dan Kuzey Kutbu'na yaklaştıkça büyümesi
C) Gölge boylarının kutuplara doğru uzaması
D) Dünya'nın eksen çevresindeki çizgisel dönüş hızının, Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
E) Dünya'nın küresel bir şekle sahip olması

5. I. Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
II. Gece ve gündüz sürelerinin değişmesi
III. Aydınlik ve karanlık yarım kürelerin oluşması
IV. Güneş'in doğuş ve batış noktalarına göre ana yönlerin (doğu ve batı) oluşması
V. Meltem rüzgârlarının oluşması

Yukarıda verilenlerden hangileri Dünya'nın günlük hareketi sonucunda oluşmuştur?

- A) I, II ve III B) I, III ve IV C) I, IV ve V
D) II, III ve V E) III, IV ve V

- 6.

	Değişir	Değişmez
I. Güneş'in her yerde doğudan doğup batıdan batması	Değişir	Değişmez
II. Yerel saatin doğudaki bir noktada daha ileri olması	Değişir	Değişmez
III. Yaşanan bir günlük zaman dilimi	Değişir	Değişmez
IV. Her bir enlem derecesindeki açısal hız değeri	Değişir	Değişmez
V. Birer derecelik boylamlar arasındaki yerel saat farkı	Değişir	Değişmez

Dünya üzerindeki bir noktanın Güneş'in karşısından geçme hızı iki katına çıkmış olsaydı bu tabloda verilen numaralanmış olguların değişimiyle ilgili eşleştirmelerden hangisi doğru olurdu?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Dünya, doğudan batıya doğru hareket etseydi aşağıdakilerden hangisi meydana gelmezdi?

- A) Norveç'te gece-gündüz süre farkı, Endonezya'ya göre daha az olurdu.
- B) İzmir'in yerel saati, Ardahan'dan daha ileri olurdu.
- C) Paris'te Güneş, Pekin'e göre daha erken doğardı.
- D) Kuzey Yarım Küre'de okyanus akıntıları, saat ibresinin tersi yönünde halkalar çizirdi.
- E) Güney Yarım Küre'de rüzgârlar sağa sapardı.

8. Atmosfer içinde yerden belirli bir yükseklikte bulunan haberleşme uydusu, sürekli Londra üzerinde yer almaktadır.

Buna göre uydunun hızı ile Londra'nın bulunduğu enlemin çizgisel dönüş hızı arasındaki ilişki aşağıdakilerin hangisinde doğru belirtilmiştir?

- A) Londra enleminin çizgisel dönüş hızı ile uydunun dönüş hızı eşittir.
- B) Londra enleminin çizgisel dönüş hızı, uydunun dönüş hızından fazladır.
- C) Uydunun dönüş hızı, Londra enleminin çizgisel dönüş hızının yarısı kadardır.
- D) Uydunun dönüş hızı, Londra enleminin çizgisel dönüş hızından fazladır.
- E) Uydunun yüksekliği bilinmediği için yorum yapılamaz.

9. Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki hareketine bağlı olarak yeryüzündeki herhangi bir yere güneş ışınlarının düşme açısı gün boyunca değişmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda etkili olmaz?

- A) Meltem rüzgârları
- B) Sıcaklık kuşakları
- C) Mekanik ufalanma
- D) Günlük basınç farkları
- E) Günlük sıcaklık farkları

10. Mustafa ve Kemal'in oynadıkları oyunun kuralları aşağıda verilmiştir.

Oyun kartını çeken kişi, kartta okuduğu ifadeyi ipuçları ve rerek karşısındaki arkadaşına anlatır ve onun kartta yazılan ifadeyi tahmin etmesini sağlar.

Mustafa karttaki ifadeye dair Kemal'e,

- Her iki yarım kürede 30° ve 60° enlemlerinde dinamik basınç kuşakları oluşmuştur.
- Cisimlerin gölge boyları ve yönleri gün içinde değişir.
- Sürekli rüzgârların yönlerinde sapmalar oluşur.

ipuçlarını vermiştir.

Kemal, Mustafa'nın verdiği ipuçlarından yola çıkarak doğru cevap verdiği göre kartta yazılı olan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya, küresel şekle sahiptir.
- B) Dünya, kendi eksenini etrafında döner.
- C) Dünya'nın yörüngesi, elips şeklindedir.
- D) Dünya Ekvator'dan şişkin, kutuplardan basıktır.
- E) Dünya'nın eksenini, yörünge düzlemine eğiktir.

- 11. • Sürekli rüzgârlar ile okyanus akıntılarının yönlerinde sapmalar oluşması
- Dinamik basınç kuşaklarının oluşması

Bu durumların meydana gelmesine neden olan faktör aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda da etkili olmuştur?

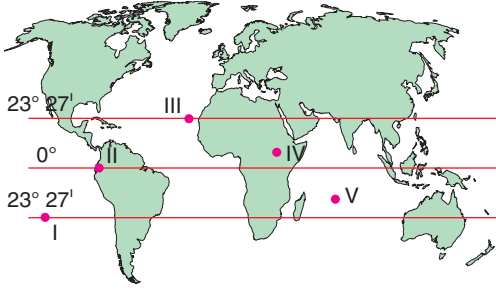
- A) Cisimlerin gölge yönünün gün içinde değişmesi
- B) Kutup dairelerinin oluşması
- C) Muson rüzgârlarının meydana gelmesi
- D) Ekinoks ve solstis tarihlerinin oluşması
- E) Yer çekiminin değişmesi

1074203

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
0 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Yer ekseninin yörünge düzlemine dik olmaması, güneş ışınlarının yere düşme açısını etkiler. Işınlardan dik açı ile düşebileceği bölge, dönenceler ile sınırlıdır.

Buna göre yukarıdaki harita üzerinde verilen noktalardan hangisine güneş ışınlarının nisan ayında dik açı ile düşmesi beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Güneş sisteminin bir parçası olan Dünya, elips şeklindeki yörüngesi üzerinde Güneş'in etrafında hareket eder.

Buna göre;

- I. Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının yıl içinde sürekli değişmesi,
- II. eylül ekinoksunun iki gün gecikmeli gerçekleşmesi,
- III. Dünya'nın yörüngesi üzerindeki hızının yıl içinde sürekli değişmesi

durumlarından hangilerinin nedeni Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olmasıdır?

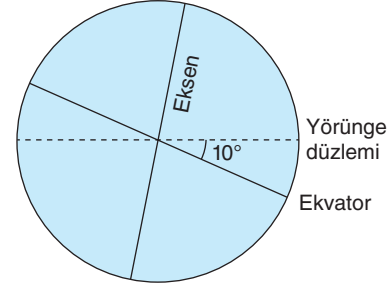
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

3. Dünya, kendi eksenini etrafında dönerken aynı zamanda Güneş'in de etrafında döner.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi etkili olmuştur?

- A) Yerel saat farklarının oluşumu
- B) Gün adı verilen zaman diliminin oluşumu
- C) Yıl adı verilen zaman diliminin oluşumu
- D) Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüş hızının, Ekvator'dan kutuplara doğru değişimi
- E) Kuzey ve güney yönlerinin oluşumu

4.

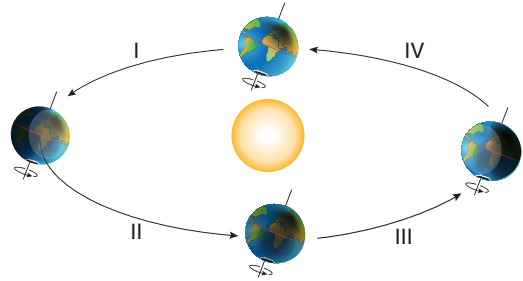
Yörünge düzlemi ile Ekvator arasındaki açı yukarıdaki gibi olsaydı,

- I. Tropikal ve kutup kuşağı daralır.
- II. Türkiye'de gece-gündüz süre farkı artardı.
- III. Aydınlanma çemberinin yıl içinde yer değiştirdiği alan daralır.
- IV. Cisimlerin gölge boyunun yıl içindeki değişimi daha fazla olurdu.

durumlarından hangileri yaşanır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki görselde belirli günlerde Dünya'nın Güneş'e karşı konumları ve bu konumlar arasında aldığı yollar numaralanmıştır.

Bu görsel göz önünde bulundurulduğunda aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) I numaralı dönemde, İngiltere'de ilkbahar yaşanır.
- B) II numaralı dönemde, Dünya'nın yörüngedeki dönüş hızı en az olur.
- C) III numaralı dönemde, Avustralya'da sonbahar yaşanır.
- D) IV numaralı dönemde, Türkiye'de en soğuk günler yaşanır.
- E) I numaralı dönemde, Kuzey Yarım Küre'de gündüzler gecelerden uzundur.

6. Dünya'nın Güneş etrafında dönerken çizdiği yola "yörünge", bu yörüngeden geçen düzleme "yörünge düzlemi" veya "ekliptik" denir. Ekvator düzlemi ile yörünge düzlemi arasında $23^{\circ} 27'$ lık bir açı bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Ekvator düzlemi ile yörünge düzlemi arasındaki $23^{\circ} 27'$ lık açının sonucunda meydana gelen olaylardan biri değildir?

- A) Mevsimlerin oluşması
- B) Dönencelerin oluşması
- C) Kutup dairelerinin oluşması
- D) Kutup noktalarının oluşması
- E) Gece-gündüz sürelerinin değişmesi

7. Aşağıdaki görselde güneş ışınlarının yıl içinde dik açıyla geldiği alanlar ve aylar verilmiştir.

Buna göre güneş ışınlarının dik geldiği bu alanların genişlemesi için aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekir?

- A) Dünya'nın yörüngedeki hızı azalmalıdır.
- B) Yer eksenini ile Ekvator düzlemi arasındaki açı büyümelidir.
- C) Ekviptik düzlemi ile yer eksenini arasındaki açı büyümelidir.
- D) Yer eksenini, yörünge düzlemine dik olmalıdır.
- E) Ekviptik düzlemi ile Ekvator düzlemi arasındaki açı büyümelidir.

8. Aşağıda verilen olaylar oluşum nedenlerine göre ikiye gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?

- A) Mevsim sürelerinin eşit olmaması
- B) Şubat ayının diğer aylardan daha kısa olması
- C) Dinamik basınç merkezlerinin oluşması
- D) Gece-gündüz sürelerinin değişmesi
- E) Muson rüzgârlarının oluşması

9. I. Tropikal kuşağın daralmasına
II. Orta kuşaktaki yıllık sıcaklık farklarının artmasına
III. Türkiye'nin yaz mevsiminde güneş ışınlarını daha büyük açıyla almasına
IV. Çizgisel hızın artmasına

Kutup noktaları ile kutup daireleri arasındaki açının artmasının yukarıdaki sonuçlardan hangilerine neden olması beklenir?

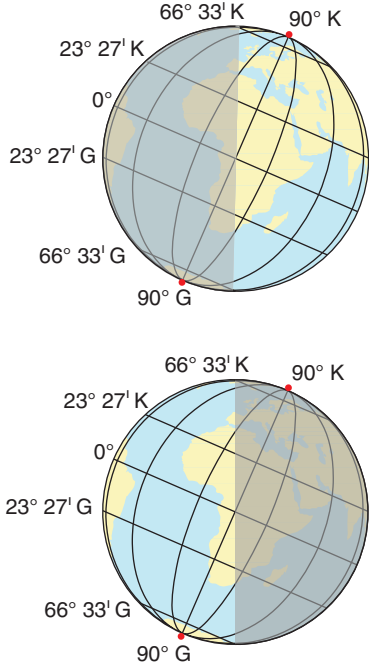
- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

1074204

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki şekillerde 21 Haziran ve 21 Aralık tarihlerinde aydınlanma çemberinin konumu gösterilmiştir.

Buna göre,

- I. Ekvator'da gece-gündüz süreleri eşittir.
- II. Dünya'nın yarısı aydınlık, yarısı karanlıktır.
- III. Aydınlanma çemberi, kutup dairelerine teğet geçer.

yargılarından hangileri verilen tarihlerin ortak özelliklerindendir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Dünya üzerindeki karanlık ve aydınlık noktaları birbirinden ayırdığı varsayılan çizgiye "aydınlanma çemberi" adı verilir.

Buna göre aydınlanma çemberi aşağıdaki tarihlerin hangisinde kutup noktalarından geçer?

- A) 3 Ocak B) 21 Mart C) 21 Haziran
D) 4 Temmuz E) 21 Aralık

3. Güneş sisteminin bir parçası olan Dünya, elips şeklindeki yörüngesi üzerinde Güneş etrafında hareket eder. Yörünge'nin elips şekli nedeniyle Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığı yıl içinde sürekli değişir.

Buna göre Dünya'nın Güneş'e en yakın olduğu tarihte aşağıdaki ülkelerin hangisinde yaz mevsimi yaşanır?

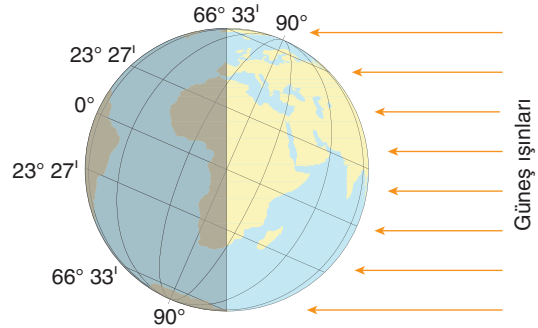
- A) Türkiye B) Fransa C) Kanada
D) Azerbaycan E) Arjantin

4. Aydınlanma çemberinin kutup noktaları ile kutup daire-si arasında yıl boyunca hareket etmesi, gündüz ve gece sürelerinin herhangi bir noktada yıl boyunca değişmesine neden olur.

Buna göre aşağıdaki enlemlerin hangisinde gece ve gündüz süresi yıl boyunca daha az değişir?

- A) Kuzey Kutup Noktası
B) Yengeç Dönencesi
C) Oğlak Dönencesi
D) 5° güney paraleli
E) 45° kuzey paraleli

5.

Dünya'nın Güneş karşısındaki konumunun şekildeki gibi olduğu bir günde aşağıdaki durumlardan hangisi yaşanmaz?

- A) Güney Kutbu'na gidildikçe gündüzler kısılır.
B) Güneş ışınları, Oğlak Dönencesi'ne dik düşer.
C) Aydınlanma çemberi, kutup dairelerine teğet geçer.
D) Gölge boyu, saat 12 00'de Yengeç Dönencesi'nde sıfır olur.
E) Kuzey Kutup Dairesi'nde 24 saat gündüz yaşanır.

Bölüm 01

6. Aşağıdaki haritada Türkiye’de gece ve gündüz durumu verilmiştir.

Haritaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gündüz süresi güneye gidildikçe uzar.
- B) Güneş’in doğuşu ile batışı arasında geçen süre 12 saatten azdır.
- C) Aynı boylamda bulunan daha kuzeydeki merkezlerde Güneş daha erken doğar.
- D) Aynı boydaki cisimlerin gölgesi en kısa Hatay’dadır.
- E) Güneş’in ufuktaki yüksekliği 21 Mart tarihine göre daha azdır.

7. Aşağıdaki tabloda 21 Haziran’da Güney Yarım Küre’de yer alan beş merkezdeki gündüz süreleri verilmiştir.

Merkezler	Gündüz Süresi (Saat)
I.	7.30
II.	9.20
III.	10.00
IV.	11.20
V.	11.40

Buna göre bu merkezlerden hangisi Güney Kutup Noktası’na en yakındır?

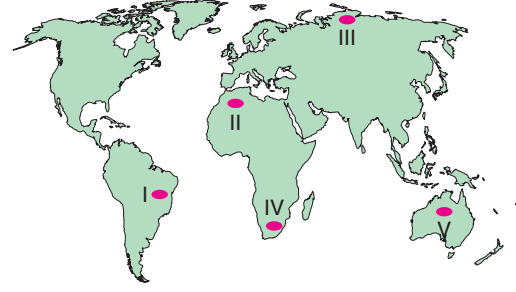
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Tur rehberi, İstanbul’dan Hamburg’a doğru yola çıkan bir turist kafilesine, ulaştıkları yerde yaşanan gündüz süresinin İstanbul’dakinden daha uzun olacağını söylemiştir.

Buna göre tur rehberi, aşağıdaki tarihlerin hangisinde bu bilgiyi vermiş olabilir?

- A) 21 Mart
- B) 21 Haziran
- C) 23 Eylül
- D) 21 Aralık
- E) 31 Ocak

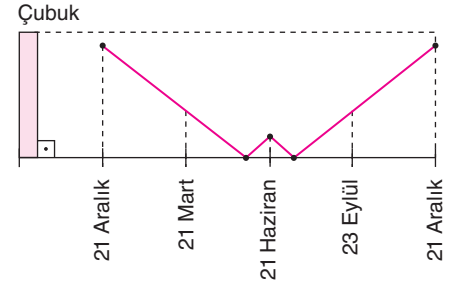
9.

Meksika’da bulunan bir kişi 21 Haziran’da haritada numaralanmış merkezlerden hangisine giderse Güneş’in doğuşundan batışına kadar geçen sürenin daha uzun olduğunu gözlemleyebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıda yatay düzleme dik duran bir çubuğun belirli tarihlerde öğle vaktinde ölçülen gölge uzunlukları gösterilmiştir.

Buna göre bu çubuk aşağıdaki enlemlerin hangisinde yer alabilir?

- A) 30° kuzey
- B) 20° kuzey
- C) 0°
- D) 10° güney
- E) 20° güney

1074205

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki doğal unsurlardan hangisi diğerlerinden farklı bir doğal sistemde yer alır?

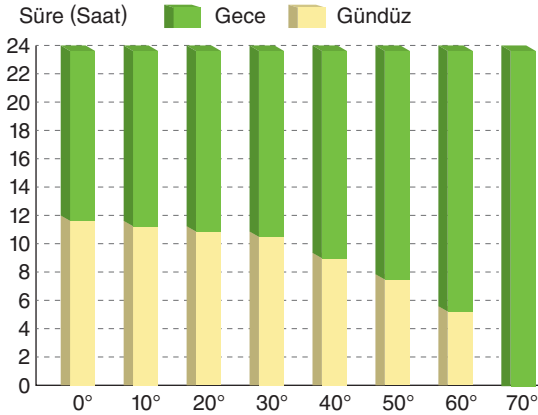
A) Bataklıklar
B) Yağmurlar
C) Buzullar
D) Yer altı suları
E) Gayzer kaynakları

2. Dünya'nın çevresel uzunluğunu, yarıçapını ve bir meridyen yayının uzunluğunu hesaplamıştır.

Coğrafya bilimine katkısı açıklanan bu bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Biruni
B) Frederic Ratzel
C) Aristoteles
D) Evliya Çelebi
E) Alexander Von Humboldt

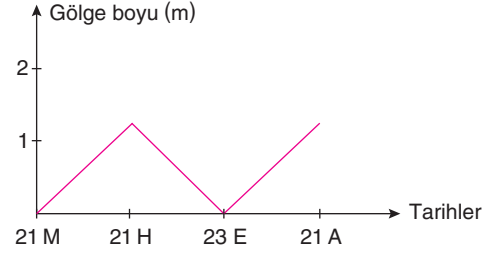
3. Aşağıdaki grafikte belli bir tarihte Kuzey Yarım Küre'de bazı enlemlerdeki gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

Buna göre grafikteki gece ve gündüz süreleri aşağıdaki aylardan hangisine aittir?

A) Haziran
B) Eylül
C) Aralık
D) Nisan
E) Ekim

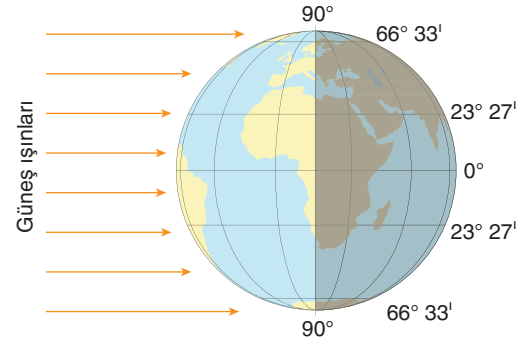
4. Aşağıda yatay bir düzleme dikilen 2 metrelik çubuğun yıl içinde yerel saatle 12.00'deki gölge boyu grafiği verilmiştir.

Bu merkez aşağıdaki enlemlerin hangisinde olabilir?

A) Ekvator
B) Yengeç Dönencesi
C) Oğlak Dönencesi
D) Kuzey Kutup Dairesi
E) Güney Kutup Dairesi

5. Aşağıdaki görselde Dünya'nın Güneş karşısındaki konumu gösterilmiştir.

Dünya'nın Güneş karşısındaki konumunun bu şekilde olduğu bir günde aşağıdaki durumlardan hangisi yaşanmaz?

A) Dünya'nın tamamında, gece ve gündüz süreleri birbirine eşittir.
B) Ekvator'da yatay düzleme dik bir şekilde yerleştirilen cismin öğle vakti gölgesi oluşmaz.
C) Aynı boylam üzerindeki noktalarda, Güneş aynı anda doğar ve batar.
D) Her iki yarım kürede de bahar başlangıcıdır.
E) Dönenceler, güneş ışınlarını en büyük açı ile alır.

Bölüm 01

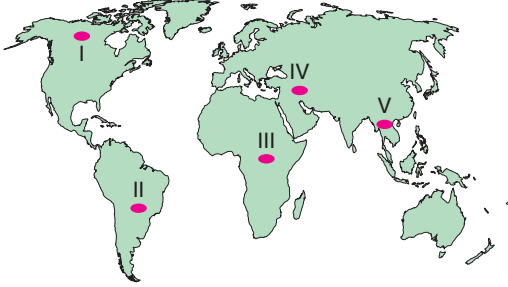
6. Aşağıdaki tabloda bazı merkezlerde ardışık iki meridyen arasındaki mesafe verilmiştir.

Merkezler	Ardışık İki Meridyen Arası Mesafe (km)
K	40
L	80
M	100
N	104

Bu merkezlerin Ekvator'a en yakın olandan en uzağa doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) K - L - M - N B) K - M - L - N
C) N - M - K - L D) N - M - L - K
E) M - L - N - K

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak verilmiştir.

Bu alanların hangisinde gece-gündüz süresi yıl içinde daha fazla değişim gösterir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dünya, kendi eksen ve Güneş çevresinde dönmektedir.

Yerin bu iki hareketinin de;

- I. Güneş ışınlarının yere düşme açısı,
II. gece-gündüz süreleri,
III. cisimlerin gölge boylarının değişmesi,
IV. şubat ayının kısa sürmesi

durumlarından hangileri üzerinde etkisi bulunur?

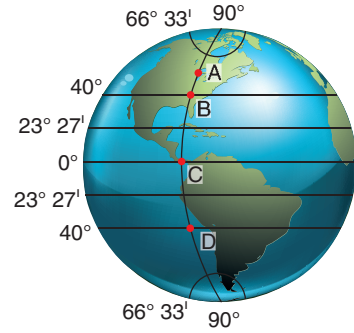
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) II ve IV

9. I. Okyanus akıntıları
II. Kara ve denizlerin dağılışı
III. Eksen eğikliği

Matematik iklim kuşaklarının sınırlarının belirlenmesinde yukarıdaki faktörlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Aşağıda Dünya üzerinde aynı boylamda yer alan bazı noktaların yerleri verilmiştir.

Buna göre belirtilen noktalarla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 21 Haziran tarihinde, D noktasında Güneş daha erken doğar.
B) A noktasına güneş ışınları dik açı ile ulaşamaz.
C) 21 Haziran tarihinde B noktasının gündüz süresi, D noktasındaki gece süresine eşittir.
D) Ekinoks tarihlerinde, dört noktada da Güneş aynı anda doğar.
E) C noktası, güneş ışınlarını yılda iki defa dik açı ile alır.

1074206

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

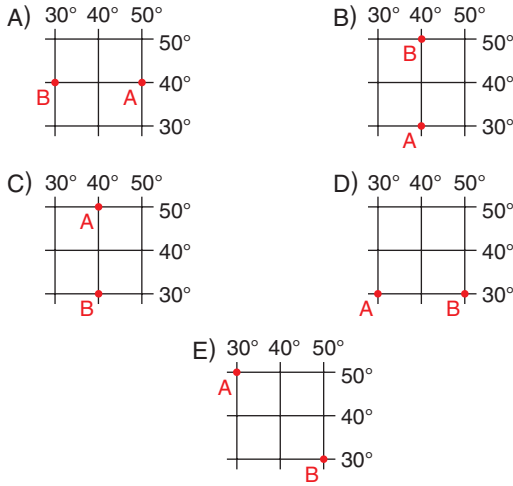
DOĞAL SİSTEMLER: YER VE ZAMAN • HARİTA OKURYAZARLIĞI

Test 01

Koordinat Sistemi - I

1. A noktasından B noktasına doğru gidildiğinde gerçekleşen bazı durumlar aşağıda verilmiştir.
- Yerel saat değişmez.
 - Başlangıç meridyenine yaklaşılr.
 - Şafak (tan) ve gurup süreleri uzar.

Buna göre A ve B noktaları aşağıdakilerin hangisinde doğru konumlandırılmıştır?

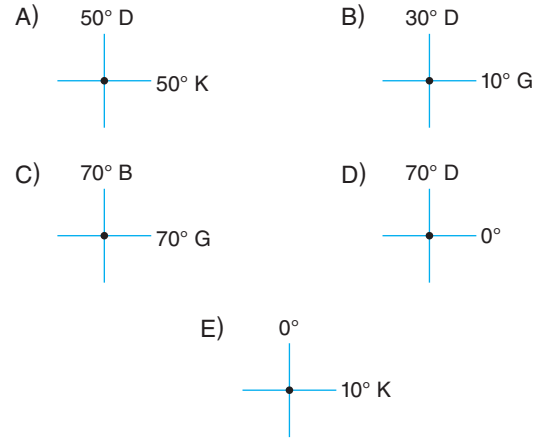
2. Paraleller, Ekvator çizgisine paralel uzanan ve meridyen yaylarını dik kesen hayalî tam dairelerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi paralellerin özelliklerinden biri değildir?

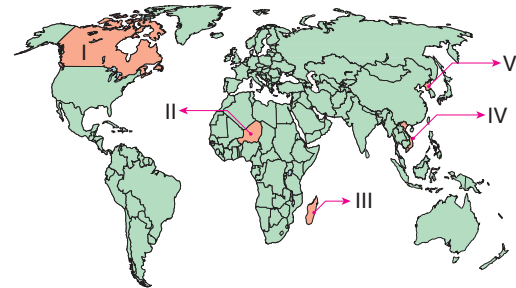
- A) 180 paralel dairesi vardır.
- B) Doğu-batı yönünde uzanır.
- C) Boyları birbirine eşittir.
- D) Ardışık iki paralel dairesi birer derecedir.
- E) İki paralel arası uzaklık yaklaşık 111 kilometredir.

3. Uluslararası Uzay İstasyonu, yerden yaklaşık 400 kilometre yüksekte bulunmaktadır.

Buna göre istasyonun 30° kuzey - 40° doğu koordinatları üzerinde bulunduğu bir anda istasyondan aşağıda verilen yerlerden hangisinin görülmesi beklenmez?

4. Paralel dairelerinin dereceleri; Kuzey Yarım Küre'de kuzeye, Güney Yarım Küre'de güneye doğru büyür.

Buna göre haritada konumları gösterilen numaralanmış ülkelerden hangisinin kuzey ucundan geçen paralel dairesinin derecesi, güney ucundan geçen paralel dairesinin derecesine göre daha küçüktür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Bölüm 02

5. I. Yer
II. Zaman
III. Ekonomi

Coğrafi koordinat sistemi, dünya üzerindeki bir merkezin yukarıdaki özelliklerinden hangilerini belirleyebilmek amacıyla oluşturulmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Enlem etkisiyle Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe bazı özelliklerde azalmalar olur.

Aşağıdakilerden hangisi bu azalmaların olduğu özelliklerden biri değildir?

- A) Denizlerdeki buharlaşma oranı
B) Güneş ışınlarının atmosferde aldığı yol
C) Sıcaklık değerleri
D) Güneş ışınlarının düşme açısı
E) Deniz suyu sıcaklığı

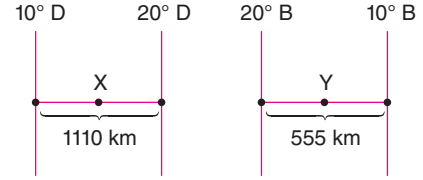
7. Aşağıdaki haritada bazı denizlerin dünya üzerindeki konumu gösterilmiştir.

Buna göre sıcaklık ile enlem ilişkisi göz önüne alındığında haritada konumları gösterilen denizlerin tuzluluk oranı en az ve en fazla olanları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	En Az	En Fazla
A)	Barents Denizi	Kızıldeniz
B)	Kızıldeniz	Barents Denizi
C)	Manş Denizi	Kızıldeniz
D)	Akdeniz	Karadeniz
E)	Karadeniz	Manş Denizi

8. Aşağıdaki şekillerde iki meridyen arasında yer alan paralel parçalarının uzunlukları verilmiştir.

Bu şekillerden yararlanılarak,

- I. X merkezinin yerel saati daha ileridir.
II. X merkezinde yer çekimi daha fazladır.
III. Y merkezinde şafak süresi daha uzundur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. Enlemler, bulundukları yere göre adlandırılır. Ekvator ile dönenceler arasındakilere "alçak enlemler", dönenceler ile kutup daireleri arasındakilere "orta enlemler" ve kutup daireleri ile kutup noktaları arasındakilere "yüksek enlemler" denir.

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisinin orta enlemlerde toprağı bulunmaz?

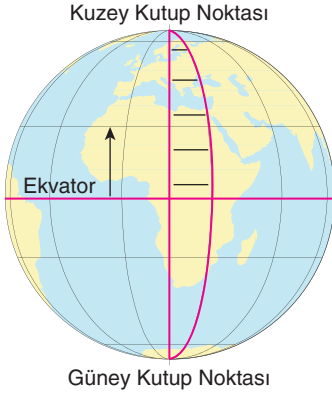
- A) Danimarka
B) Güney Afrika Cumhuriyeti
C) Uruguay
D) Malezya
E) Çin

1074207

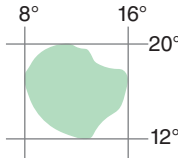
OĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki model kürede ardışık iki meridyen yayı arasındaki mesafe doğrultularla gösterilmiştir.

Ekvator'dan ok yönünde ilerlendiğinde ardışık iki meridyen arasındaki mesafenin değişmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın küresel şekle sahip olması
B) Yörünge'nin elips şeklinde olması
C) Meridyenlerin birer derece aralıklarla çizilmesi
D) Yer ekseninin eğik olması
E) Dünya'nın günlük hareketini 24 saatte tamamlaması
2. Başlangıç meridyeninden doğuya ve batıya doğru gidildikçe meydana gelen değişimler, boylam etkisiyle açıklanır. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi boylama bağlı olarak değişim gösterir?**
- A) Yıllık sıcaklık farkları
B) Matematik iklim kuşakları
C) Yerel saat
D) Toprak tipi
E) Yer şekilleri
3. Aşağıda bir bölgenin koordinat düzlemi üzerindeki konumu gösterilmiştir.

Bu bölgenin koordinatlarından söz edilirken aşağıdaki değerlerden hangisi kullanılabilir?

- A) 20° batı B) 12° güney C) 8° batı
D) 16° doğu E) 0°

4. **Coğrafya dersinde öğretmenin** "Sizce yılın hangi zamanında bir meridyen üzerinde bulunan yerlerde Güneş aynı doğar ve aynı anda batar?" **sorusuna doğru yanıtı aşağıdaki öğrencilerden hangisi vermiştir?**

- A) Mina: Kuzey Yarım Küre'nin yaz başlangıcında
B) Büşra: Güney Yarım Küre'nin yaz başlangıcında
C) Ahmet: Kuzey Yarım Küre'de kış mevsimi boyunca
D) Yaren: İki yarım kürede bahar başlangıcında
E) Seda: Güney Yarım Küre'nin kış başlangıcında

5. Dünya üzerindeki herhangi bir nokta ile Ekvator arasındaki yayın açı cinsinden değerine "enlem" denir. Enlem, birçok oluşum üzerinde etkiye sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi enlemden etkilenmez?

- A) Kalıcı kar alt sınırı
B) Cisimlerin gölge boyu
C) Dünya'nın çizgisel hızı
D) Yer çekimi
E) Yükselti

6. Aşağıda dört araştırma grubunun yola çıktıkları nokta ile ulaştıkları noktaların enlem dereceleri verilmiştir.

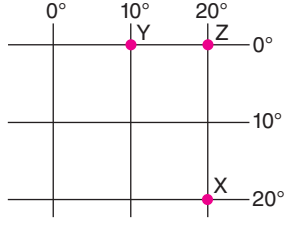
- I. 10° güney - 10° kuzey
II. 20° güney - 40° kuzey
III. 40° kuzey - 30° güney
IV. 30° kuzey - 50° güney

Yalnızca enlemin etkisi düşünüldüğünde araştırma gruplarından hangilerinin ulaştığı noktalarda kalıcı kar sınırının başlangıç noktasına göre daha düşük olacağı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Bölüm 02

7. Aşağıdaki koordinat sistemi üzerinde bulunan merkezlerden uçakla Y'den Z'ye, Z'den de X'e yolculuk yapılmıştır.

Buna göre Y'den X'e ulaşıldığında uçağın yaptığı yolculuk kuş uçuşu kaç kilometredir?

- A) 30 B) 333 C) 3330
D) 4440 E) 33 300

8. Aşağıda X ve Y merkezlerinin koordinatları verilmiştir.

X: 32° kuzey - 35° doğu

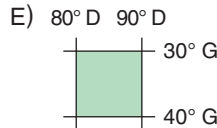
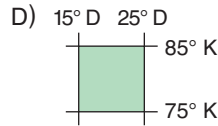
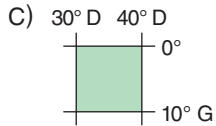
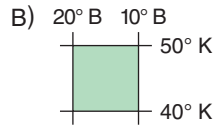
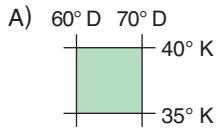
Y: 46° kuzey - 155° doğu

Buna göre X merkezi, Y merkezine göre hangi yönde yer alır?

- A) Kuzey B) Kuzeybatı C) Kuzeydoğu
D) Güneybatı E) Güneydoğu

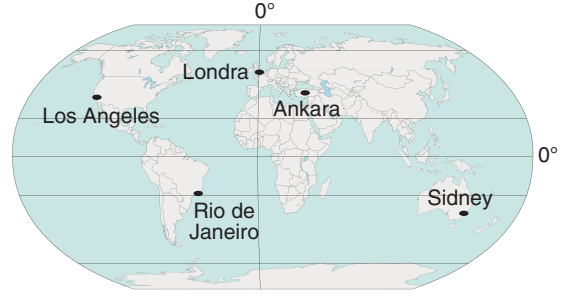
9. Gece ve gündüz süre farkları, enleme bağlı olarak değişmektedir.

Buna göre aşağıda coğrafi koordinatları verilen bölgelerin hangisinde gece ve gündüz arasındaki süre farkı diğerlerinden daha azdır?

10. Aşağıdaki tabloda bazı şehirlerin paralel ve meridyen dereceleri, harita üzerinde ise beş şehrin konumu verilmiştir.

	Paralel Derecesi	Meridyen Derecesi
I.	40° K	33° D
II.	34° G	151° D
III.	23° G	43° B
IV.	34° K	118° B

Haritadaki şehirlerle numaralanmış merkezler eşleştirildiğinde hangi şehir dışta kalır?

- A) Ankara B) Los Angeles
C) Rio de Janeiro D) Sidney
E) Londra

1074208

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E